

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ
Fidesz - Magyar Polgári Szövetség

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: T/16820.

Érkezett: 2005 JÚN 20.

KÉPVISELŐI ÖNÁLLÓ INDÍTVÁNY

2005. évi .... törvény

az állam által kötött egyes nemzetközi szerződésekből származó tulajdoni sérelmek részleges kárpótlásáról

Magyarország felelősséggel tartozik a II. világháborút követően magyar állampolgárok külföldön elkobzott tulajdona utáni kártalanításért ill. a lakosságcsere egyezmények alapján áttelepített személyek kárpótlásáért. A magyar állam az 1947. évi XVIII. törvénnyel becikkelyezett, Párizsban 1947. évi február hó 10. napján kelt Párizsi Békeszerződésben meghatározott személyek javára kártalanítási kötelezettséget vállalt, illetve a lakosságcsere-egyezmények kapcsán az áttelepített személyeket megillető kárigényekről lemondott. A fentiek figyelembe vételével az Országgyűlés az említett kötelezettség teljesítéseként, illetve kárigények kielégítéseként az okozott sérelmek orvoslására – a már megalkotott kárpótlási törvényekkel összhangban – a következő törvényt alkotja:

Kárpótlásra jogosultak

1. §

(1) E törvény alapján részleges kárpótlásra (a továbbiakban: kárpótlás) az a természetes személy jogosult, aki a törvény *1. számú mellékletében* meghatározott nemzetközi megállapodásokban foglaltak folytán magyar állampolgárként tulajdoni sérelmet szenvedett, és azt nem orvosolták. E rendelkezés alkalmazása szempontjából nem tekinthető a sérelem orvoslásának a *2. számú mellékletben* meghatározott jogszabályok alapján nyújtott kártalanítás.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott jogosult elhalálozott, a kárpótlásra leszármazója, ennek hiányában túlélő házastársa tarthat igényt azzal, hogy jogosultságának megállapítására a tulajdonviszonyok rendezése érdekében, az állam által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló 1991. évi XXV. törvény (a továbbiakban: Kpt.) 2. §-ának (3)–(4) bekezdését is alkalmazni kell.

A kárpótlás módja és mértéke

2. §

A kárpótlás mértékéről, a kifizetés módjáról, határidejéről, illetve ütemezéséről külön törvény rendelkezik.

Eljárási szabályok

3. §

(1) A kárpótlás iránti kérelmet e törvény hatályba lépését követő 6 hónapon belül a jogosult nyújthatja be. A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

(2) A kérelemhez mellékelni kell a kárpótlásra jogosultságot, az elszenvedett kárt és annak összecszerűségét igazoló bizonyítékokat.

(3) A kérelemben meg kell jelölni a *2. számú mellékletben* meghatározott jogszabályok alapján vagy egyébként kapott kártalanítás összegét, természetben való kártalanítás esetén a természetben kapott vagyontárgyat, ha pedig a kártalanítási kérelmet részben vagy egészben elutasították, úgy a kérelemben erre kell utalni.

4. §

(1) A kérelmet a kárrendezési és kárpótlási feladatokat ellátó központi közigazgatási szerv vezetőjéhez kell benyújtani, aki az ügyben – a 2. § szerinti törvény figyelembevételével – határoz. Határozata ellen közigazgatási úton nincs helye jogorvoslatnak. A bíróság a határozatot megváltoztathatja.

(2) A törvény hatálya alá tartozó ügyekben egyebekben a Kpt. eljárási szabályait kell alkalmazni.

Záró rendelkezések

5. §

(1) Ez a törvény a kihirdetését követő második hónap első napján lép hatályba.

(2) A 2. § szerinti törvényre vonatkozó javaslatát a Kormány a kárpótlási igény bejelentésére szolgáló határidő [3. § (1) bekezdés] elteltét követő 3 hónapon belül köteles az Országgyűlés elé terjeszteni.

(3) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a kérelmek benyújtásának módjára, tartalmára és feldolgozására vonatkozó szabályokat rendeletben megállapítsa.

1. sz. melléklet a 2005. évi ... törvényhez

A kárpótlás alapjául szolgáló nemzetközi szerződések:

a) az 1947. évi XVIII. törvénnyel becikkelyezett, Párizsban 1947. évi február hó 10. napján kelt Párizsi békeszerződés (a továbbiakban: Párizsi Békeszerződés) 29. Cikkének 1. pontja;

b) a Párizsi Békeszerződés 32. Cikkének 2. pontja;

c) a Magyarország és Csehszlovákia között lakosságcsere tárgyában Budapesten 1946. évi február hó 27. napján kelt magyar-csehszlovák egyezmény becikkelyezéséről szóló 1946. évi XV. törvény;

d) Bizalmas Jegyzőkönyv és Egyezmény a Magyar Népköztársaság és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság között lévő pénzügyi és gazdasági kérdések tárgyában (Belgrád, 1956. május 29.).

2. számú melléklet a 2005. évi ... törvényhez

A lakosságcserevel összefüggésben kártalanítást biztosító jogszabályok:

a) Egyes magyar állampolgároknak Csehszlovákiában, illetve Jugoszláviában társadalmi tulajdonba vett vagyontárgyaiért járó kártalanításról 17/1964. (VIII. 8.) Korm. rendelet;

b) Az egyes magyar állampolgároknak Csehszlovákiában, illetve Jugoszláviában társadalmi tulajdonba vett vagyontárgyaiért járó kártalanításról szóló 17/1964. (VIII. 8.) Korm. rendelet végrehajtásáról rendelkező 9/1964. (VIII. 8.) PM rendelet.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A kárpótlás során eddig nem került sor minden érintett csoport sérelmeinek orvoslására.

A magyar állam elmulasztotta azt a kötelezettségét, amelyet az 1947 februárjában megkötött Párizsi Békeszerződés 29. cikkében rögzítettek, és amely kimondja, hogy kártalanítania kell azokat a magyar állampolgárokat, akiknek javait, jogait és érdekeit a Szocialista Szovjet Köztársaságok Uniója, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyság, az Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, a Fehérorosz Szocialista Szovjet Köztársaság, Kanada, Csehszlovákia, India, Újzéländ, az Ukrán Szocialista Szovjet Köztársaság, a Dél-afrikai Unió és a Jugoszláv Szövetséges Népköztársaság területén lefoglalták, visszatartották, felszámolták vagy bármi más intézkedés alá vonták.

Erre a mulasztásra az Alkotmánybíróság is felhívta az Országgyűlés figyelmét 37/1996. (IX.4.) AB határozatában, amely kimondta: *"alkotmányellenes helyzet állott elő azzal, hogy Magyarország nem tett eleget az 1947. évi XVIII. törvénnyel becikkelyezett Párizsi Békeszerződés 29. cikkének 3. bekezdésében foglaltaknak"*. Az említett határozatában az Alkotmánybíróság felhívta az Országgyűlést, hogy *"1997. június 30. napjáig – a különböző országokkal kötött vagyoni jogi egyezményekre is figyelemmel – tegye meg a szükséges intézkedést a Békeszerződés hivatkozott rendelkezésének végrehajtására"*.

A Békeszerződés 32. cikke szerint a magyar államnak kárpótlást kell nyújtania azon személyeknek is, akik igénybevétel következtében anyagot vagy szolgáltatásokat bocsátottak a Szövetséges vagy Társult Hatalmak Magyarországon lévő haderőinek rendelkezésére.

Szintén nem történt még meg azon személyek kárpótlása, akiket szülőföldjükről elűdöztek, vagy a lakosságcsere egyezményekkel telepítettek át Magyarországra, és akik ennek kapcsán szenvedtek tulajdoni sérelmet. Csehszlovákiából 1945-48 között mintegy 35-40 ezer magyar menekült át és a lakosságcsere keretében 76.616 magyart telepítettek át Magyarországra. A Jugoszláviából (Délvidékről) Magyarországra menekült magyarok – elsősorban bukovinai székelyek, moldvai csángók és boszniai magyarok – száma mintegy 17 ezerre tehető.

A törvény célja a magyar állam eddig elmulasztott kárpótlási kötelezettségeinek teljesítése.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A törvény úgy határozza meg a kárpótlásra jogosultak körét, hogy 1. számú mellékletében felsorolja azon nemzetközi megállapodásokat, amely alapján magyar állampolgárokat tulajdoni sérelem ért és azt nem orvosolták. Figyelmen kívül hagyja ugyanakkor a kárpótlásra való jogosultság megállapításakor a 2. számú mellékletben meghatározott jogszabályok alapján nyújtott kártalanítást, mivel az egyrészt a régi szocialista tulajdoni viszonyokhoz igazodott, vagyis csak az ún. személyi tulajdon körére korlátozódott, másrészt érvényesült a politikai diszkrimináció is.

A törvény rendelkezik arról is, hogy ki tarthat igényt a kárpótlásra a jogosult elhalálása esetén.

a 2. §-hoz

A kárpótlás részletes szabályairól (mértéke, a kifizetés módja, határideje, ütemezése) nem e törvény, hanem külön törvény rendelkezik, mivel e törvény hatálybalépésekor még nem lehet tudni, hogy hányan is kérelmezik azt.

a 3.- 4. §-okhoz

A törvény rendelkezik a kárpótlási igény benyújtásának határidejéről úgy, hogy lehetőséget teremtsen a szükséges bizonyítékok megkeresésére, adatok összegyűjtésére és végül az igények benyújtására, de ne húzza el túlságosan a kárpótlási eljárás idejét. Ezen határidő elmulasztása ezért jogvesztő. Ugyanezen okból kifolyólag a kérelem elutasítása ellen csak bírói jogorvoslat lehetséges.

az 5. §-hoz

A törvény olyan időpontban lép hatályba, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a kárrendezési és kárpótlási feladatokat ellátó központi közigazgatási szerv vezetőjének a kárpótlási igények fogadására, az elbírálásukhoz szükséges felkészülésre.

A kárpótlás részletes szabályairól szóló törvényjavaslatot a kárpótlási igények beérkezését követően a lehető legrövidebb határidőn belül kell a Kormánynak benyújtania a kárpótlási eljárás gyors lebonyolítása érdekében.

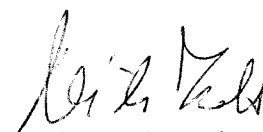
A kérelmek benyújtásának módjára, tartalmára és feldolgozására vonatkozó részletszabályokat a Kormány rendeletben dolgozza ki.

Budapest, 2005. május

Domokos László

Fidesz–Magyar Polgári Szövetség

Németh Zsolt

Fidesz–Magyar Polgári Szövetség

Potápi Árpád

Fidesz–Magyar Polgári Szövetség